

Upotreba informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori u 2011. godini

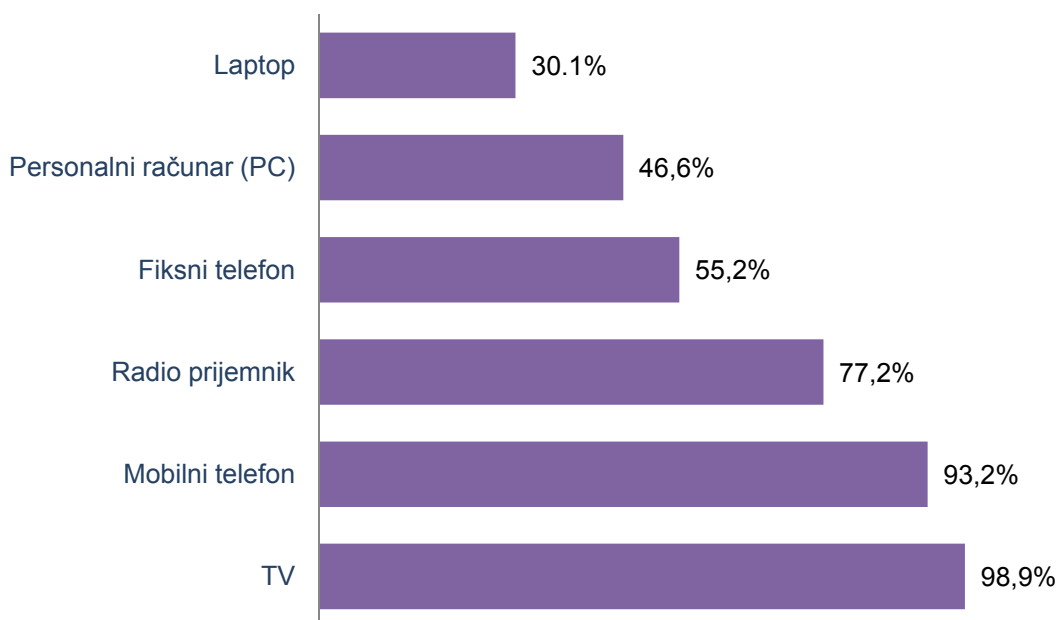
Domaćinstva

Istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori je prvi put sprovedeno 2011. godine. Cilj istraživanja je da se dobiju podaci o zastupljenosti i korišćenju informaciono-komunikacionih tehnologija od strane domaćinstava i pojedinaca.

IKT¹ istraživanje koje se sprovodi u domaćinstvima, u skladu sa metodologijom Eurostat-a, **obuhvata domaćinstva sa najmanje jednim članom koji ima između 16 i 74 godine starosti, kao i pojedince iste starosne dobi.**

Na pitanje koje se odnosi na pristup uređajima u domaćinstvu anketirana lica su mogla da daju više odgovora. Istraživanje pokazuje da 98,9% domaćinstava² ima TV prijemnik (u kući), zatim 46,6% ima pristup računaru, 93,2% ima mobilni telefon, 77,2% ima radio prijemnik.

Grafik 1. Uređaji zastupljeni u domaćinstvima

¹ IKT – Informaciono - komunikacione tehnologije

² Broj domaćinstava se odnosi na domaćinstva sa najmanje jednim članom starosti od 16 do 74 godine

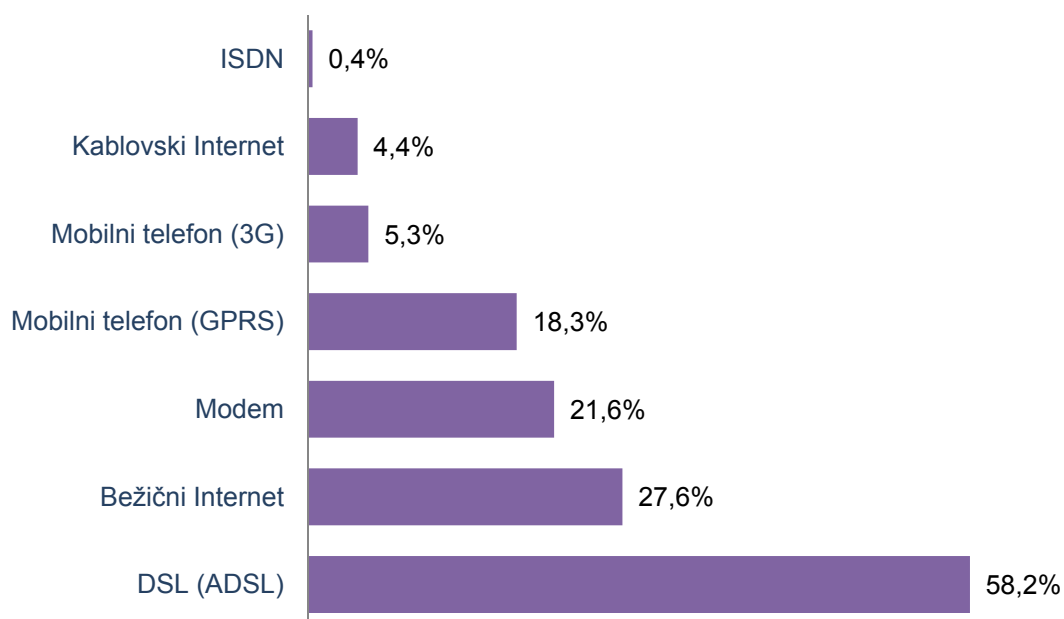
U Crnoj Gori 51,4% anketiranih domaćinstava je izjavilo da ima pristup Internetu kod kuće, bez obzira na to da li se koristi ili ne. Pristup Internetu se pri tom ostvaruje pomoću nekog od uređaja, kao što su personalni računar (PC) – 72,6% domaćinstava, laptop – 49,9%, mobilni telefon – 41,1%. Pored navedenih uređaja za pristup Internetu se koriste i ručni računari (palmtop, PDAs), igračke konzole (play station) itd. Na ovo pitanje domaćinstvo je moglo da da više odgovora.

Tabela 1. Uređaji pomoću kojih se pristupa Internetu

Uređaji u domaćinstvu	% domaćinstava
Personalni računar (PC)	72,6%
Laptop	49,9%
Mobilni telefon	41,1%
Ostalo	12,0%
Igračke konzole (play station)	2,2%
Ručni računar	0,8%
Ne znam	0,2%

U vezi sa načinom pristupanja Internetu, odnosno tipovima internet konekcije, domaćinstvima je, takođe, bilo omogućeno da odaberu nekoliko ponuđenih odgovora. Na osnovu dobijenog odgovora od ukupnog broja domaćinstava koja imaju pristup Internetu, najviše domaćinstava koristi DSL (ADSL) tip konekcije 58,2% i bežični internet (wirless) 27,6% domaćinstava. 21,6 % domaćinstava koja imaju Internet kao tip konekcije koristi modem.

Grafik 2. Tipovi internet konekcije

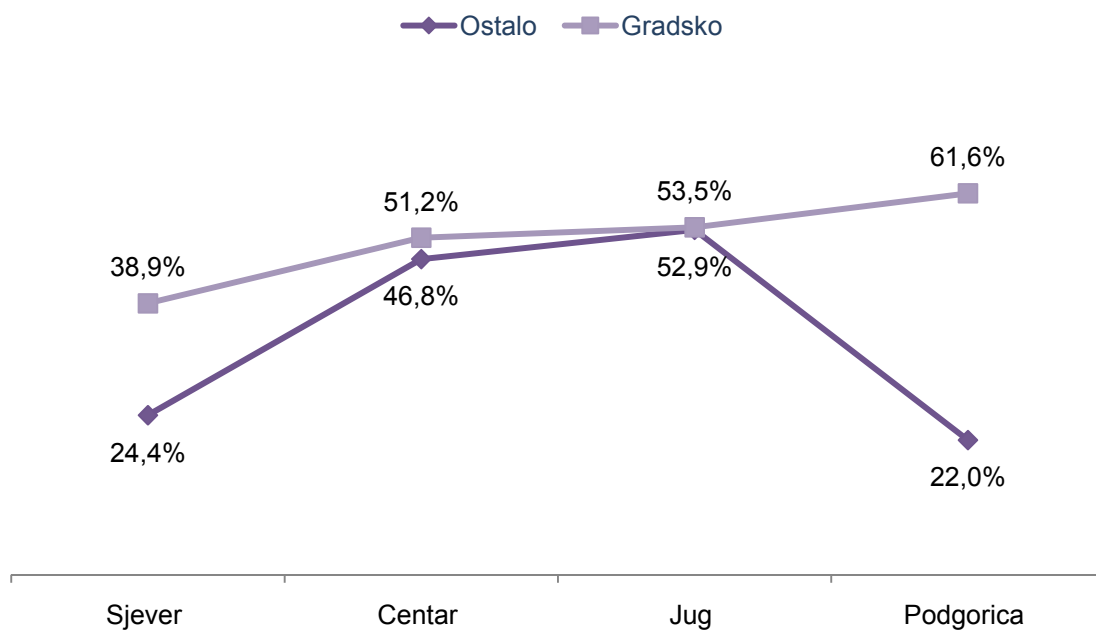
Kao najčešće naveden razlog zbog kog domaćinstvo nema pristup Internetu kod kuće 39,1% domaćinstava je izjavilo da je oprema previše skupa, zatim 30,4% domaćinstava je izjavilo da nema potrebu za Internetom, dok je 27,0% domaćinstava izjavilo da je pristup Internetu veoma skup.

Tabela 2. Razlozi zbog kojih domaćinstvo nema pristup Internetu

Razlozi	% domaćinstava
Oprema je suviše skupa	39,1%
Nemam potrebu za Internetom	30,4%
Pristup Internetu je suviše skup	27,0%
Ne želim Internet	18,8%
Nedostatak vještina	11,7%
Ima pristup Internetu negdje drugdje	6,3%
Fizička nesposobnost	3,9%
Privatnost ili bezbjednost	1,8%
Nijedno od navedenog-drugi razlozi	6,6%

Zastupljenost računara u domaćinstvima varira u odnosu na teritorijalnu cjelinu i tip naselja, tako je u sjevernom regionu u gradskim naseljima zastupljenost računara najmanja 38,9%, dok je u Podgorici najveća i iznosi 61,6%.

Grafik 3. Zastupljenost računara u domaćinstvima prema teritorijalnoj cjelini i tipu naselja gradsko/ostalo

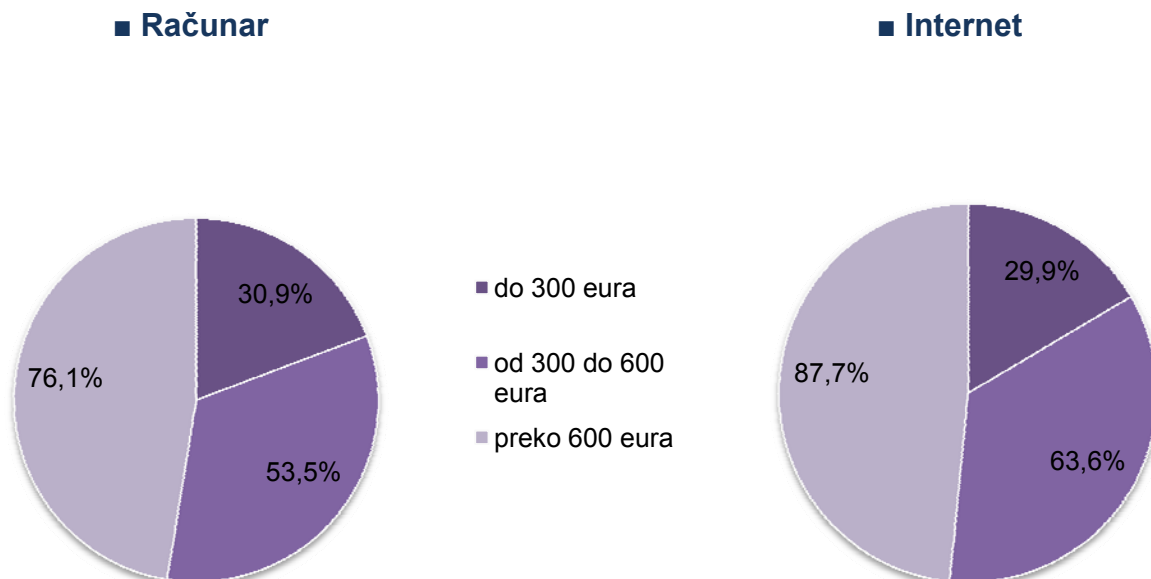
Pristup Internetu u domaćinstvima varira u odnosu na teritorijalnu cjelinu i tip naselja, tako je u sjevernom regionu u naseljima koja nijesu gradskog tipa pristup Internetu najmanji i iznosi 21,0%. Kada govorimo o Podgorici u naseljima gradskog tipa 64,9% domaćinstava ima pristup Internetu. U centralnom regionu u naseljima gradskog tipa 63,2% domaćinstava ima pristup Internetu.

Tabela 3. Pristup Internetu kod kuće (u %)

Tip naselja	Teritorija			
	Sjever	Centar	Jug	Podgorica
Gradsko	43,9%	63,2%	64,5%	64,9%
Ostalo	21,0%	32,1%	65,3%	29,9%

Kada pogledamo podatke o posjedovanju računara ili korišćenju Interneta prema visini prosječnog mjesečnog prihoda domaćinstva, vidimo 76,1% domaćinstava koja imaju prihod preko 600 eura posjeduju računar, dok čak 87,7% domaćinstava ima pristup Internetu kod kuće.

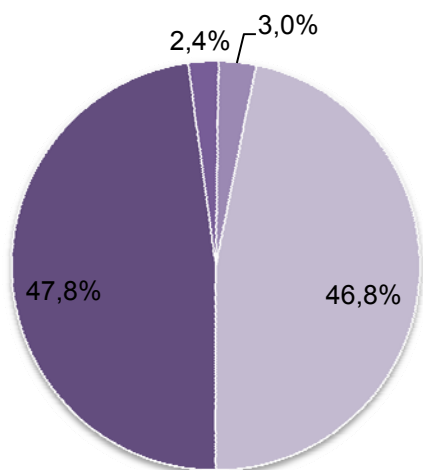
Grafik 4: Procenat domaćinstava koja imaju računar i Internet priključak prema prosječnom mjesečnom prihodu domaćinstva

Lica

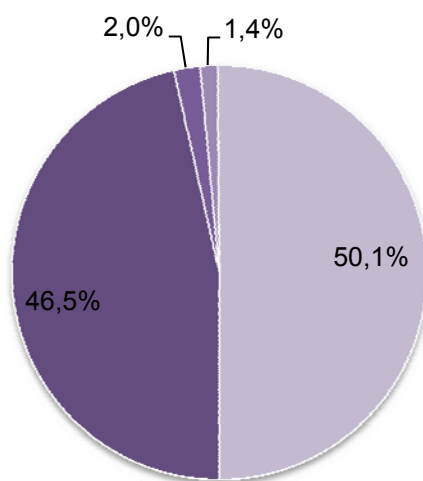
Broj lica koji su koristili računar iznosi 53,2%, dok procenat onih koji nikada nijesu koristili računar iznosi 46,8%. Što se tiče korišćenje Interneta, 49,9% lica je izjavilo da je koristilo Internet, pri čemu 76,6% njih Internet je koristilo svakog dana ili skoro svakog dana. 17,5% lica je koristilo Internet najmanje jednom nedjeljno.

Grafik 5. Kada ste poslednji put koristili računar?

■ U poslednja 3 meseca ■ Prije više od 3 meseca ■ Prije više od godinu dana ■ Nikada

Grafik 6. Kada ste poslednji put koristili Internet?

■ U poslednja 3 meseca ■ Prije više od 3 meseca ■ Prije više od godinu dana ■ Nikada

Kada govorimo o upotrebi računara iz Tabele 4 može se da vidijeti da je 88,7% lica starosti od 16 do 24 godine koristilo računar u poslednja 3 mjeseca. Kada se radi o nekoj drugoj starosnoj grupi broj lica koja su koristila računar u poslednja 3 mjeseca, ovaj procenat opada i, na primjer, za starosnu grupu od 55 do 64 godine iznosi 26,5%.

Rezultati istraživanja pokazuju da je više žena koje su izjavile da nikada nijesu koristile računar 62,3%, dok je 56,8% muškaraca izjavilo da nikad nije koristilo računar.

Tabela 4. Lica koja su koristila računar prema starosti i polu (u %)

Korišćenje računara	Starost						Pol	
	16-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	muški	ženski
U poslednja 3 mjeseca	88,7%	74,8%	58,8%	37,7%	26,5%	2,7%	38,1%	32,5%
Prije više od 3 mjeseca	2,6%	3,2%	4,6%	2,3%	1,1%	-	2,3%	1,5%
Prije više od godinu dana	-	3,2%	3,9%	1,8%	5,6%	2,0%	2,9%	3,6%
Nikada	8,7%	18,8%	32,7%	58,3%	66,8%	95,3%	56,8%	62,3%

U poslednja tri mjeseca najviše ispitanika je koristilo Internet kod kuće, dok je njih 35,6% Internet koristilo na poslu. 5,25 % anketiranih lica su izjavili da su u poslenja tri mjeseca koristili Internet u linternet caffe-u, a 1.7% u hotspot-u.

Aktivnosti koje su ispitanici najčešće preduzimali putem Interneta u privatne svrhe u poslednja 3 mjeseca su slanje/primanje e-mailova 81,0% lica, zatim 59,7% lica je izjavilo da ostvarivalo telefonski vid komunikacije preko interneta/video razgovori (putem web kamere), 57,6% lica je izjavilo da je preuzimalo igrice, slike, filmove ili muziku, a isto toliko njih je izjavilo da je komuniciralo slanjem poruka preko chat-a, novinskim grupama ili preko foruma.

Svega 13,0% lica je izjavilo da je Internet u privatne svrhe u poslednja 3 mjeseca koristilo za traženje posla ili slanje aplikacije za posao.

**Tabela 5: Prosječno korišćenje Interneta prema tipu naselja i teritorijalnoj cjelini (u %)
(odnosi se na lica koja su koristila Internet u poslednja 3 mjeseca)**

Korišćenje Interneta	Gradsko				Ostalo			
	Sjever	Centar	Jug	Podgorica	Sjever	Centar	Jug	Podgorica
Sakog dana ili skoro svakog dana	63,9%	77,8%	78,5%	78,1%	65,7%	32,9%	76,3%	85,5%
Najmanje jednom nedjeljno	31,3%	18,5%	15,3%	16,0%	29,5%	32,3%	8,8%	14,5%
Najmanje jednom mjesečno	1,7%	-	6,2%	3,3%	2,3%	27,5%	10,0%	-
Rjeđe nego jednom mjesečno	3,1%	3,7%	-	2,6%	2,5%	7,3%	4,9%	-

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Zavod za statistiku Crne Gore po prvi put je sproveo istraživanje o upotrebi informaciono-komunikacionih tehnologija u Crnoj Gori. Ovo istraživanje se odnosi na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija u preduzećima, kao i na upotrebu informaciono-komunikacionih tehnologija od strane domaćinstava i pojedinaca.

Nadamo se da će ovo istraživanje pružiti korisnicima dovoljno podataka o trenutnom stanju u oblasti informaciono-komunikacionih tehnologija i da će poslužiti kao dobra osnova za planiranje njenog daljeg razvoja.

Domaćinstva i pojedinci

- ✓ Istraživanje je sprovedeno u periodu od 16 - 25. oktobra 2011. godine.
- ✓ Anketno istraživanje – intervju licem u lice.
- ✓ Dvoetafni stratifikovani uzorak. Veličina uzorka 1060 domaćinstava.
- ✓ Ciljna populacija za domaćinstva su sva domaćinstva sa najmanje jednim članom koji ima između 16 i 74 godine života.
- ✓ Ciljna populacija lica su sva lica koja imaju između 16 i 74 godine života.
- ✓ Referentni period su tri mjeseca koja su prethodila anketiranju na terenu.

Podaci se publikuju i na našem web sajtu www.monstat.org

Izdaje i štampa Zavod za statistiku Crne Gore (MONSTAT)
81000 Podgorica, IV Proleterske br.2, telefon (+382) 20 230-811, telefaks (+382) 20 230-814

Saopštenje pripremila:
Milica PAVLOVIĆ

Tel. +382-20-230-791

milica.pavlovic@monstat.org